

Dark academia (inaczej: *dark academy*; pol. mroczna akademicka) — nurt/konwencja zapoczątkowana jako internetowa estetyka (zob. López Milán 2023) na platformie Tumblr około 2015 r., a następnie spopularyzowana w przestrzeni internetowej podczas pandemii COVID-19 (zob. Elan 2021). Nawiązuje do kulturowego obrazu szkolnictwa wyższego z okresu od końca XIX w. do lat 40. ubiegłego stulecia, zakorzenionego szczególnie w kulturze anglosaskiej, a także takich elementów tego imaginarium, jak obrosnięte bluszczem mury uniwersytetów (budowanych głównie w stylach wiktoriańskim bądź edwardiańskim), tajemnicze biblioteki, stare kampusy, sekretne stowarzyszenia studenckie i spotkania dla wtajemniczonych odbywające się w akademikach lub na porośniętych mchem mrocznych cmentarzach. Istotną rolę odgrywają tutaj elementy świata przyrody, takie jak pora roku (związana z początkiem roku akademickiego jesień), charakterystyka krajobrazu (lasy) lub warunki pogodowe (mgły). Ich występowanie ma na celu wykreowanie klimatu tajemnicy, mroku i grozy, który jest swego rodzaju zapowiedzią przyszłych wydarzeń (zob. Głos, Matuszko 2025). D.a. jest idealizacją czasu, w którym „członkowie i członkinie klasy wyższej faworyzowali

edukację w zakresie sztuk wyzwolonych; kiedy głównymi zainteresowaniami naukowymi były filologia klasyczna, retoryka i literatura; kiedy motywy irracjonalne, ezoteryczne i tajemnicze nie były spowite całunem milczenia i okryte tajemnicą” (Adriaansen 2022: 105; zob. Abdi 2020). Ponadto stanowi celebrację nostalgii i eskapizmu, a także „popularyzuje zakazaną literaturę, tajne bractwa i dekadenski styl życia” (Ranasinghe 2022: 82–83). D.a. prezentuje „przeszłość »uwspólnioną«, mieszaninę elementów ówczesnych, jak i współczesnych, istotnych z punktu widzenia odbiorcy XXI wieku” (Krotos 2024: 20) i jest coraz bardziej obecna w mainstreamie (zob. Gersz 2022).

Przedstawiciele i przedstawicielki tej estetyki ubierają się w sposób nawiązujący do stylistyki brytyjskich akademii lat 30., 40. i 50. XX w. (zob. Drozdowicz 2023) — można tu wymienić m.in. „blezery, klasyczne płaszcze, spodnie w kratę, kamizelki i plisowane spodnie [...] skórzana torba” (Popko 2022, b.s.), a ich fascynacje czytelnicze obejmują takich twórców i twórczynie, jak np. siostry Brontë, Mary i Percy Shelley, Shirley Jackson, Daphne du Maurier, Oscar Wilde, Donna Tartt (to metatematyczne, gdyż debiut pisarki, *Tajemna historia*, jest powieścią konstytutywną

dla tego nurtu). Uwidaczniają się tu inspiracje romantyczną spuścizną, takie jak kult indywidualizmu, fascynacja śmiercią, melancholia i przemijaniem, a także silne przywiązanie do idei autentyczności przeżycia i intelektualnej kontemplacji. D.a., choć osadzona we współczesnych realiach kulturowych i komunikacyjnych, nawiązuje do romantycznej wizji świata jako przestrzeni pełnej tajemnicy, emocjonalnej głębi oraz napięcia między racjonalizmem a duchowością.

W centrum tej estetyki znajdują się postaci młodych intelektualistów i intelektualistek — często outsiderów/outsiderki — którzy/które, podobnie jak romantyczni bohaterowie i bohaterki, poszukują sensu życia poprzez kontakt z literaturą, filozofią i sztuką, a ich tożsamość kształtowana jest przez doświadczenie alienacji, buntu oraz wewnętrznego rozdarcia. Szczególnie istotna jest tu również romantyczna koncepcja geniuszu i twórczego cierpienia, obecna w idealizacji postaci artysty-nonkonformisty/artystki-nonkonformistki, który/która swoją egzystencję podporządkowuje wyższym, często niedefiniowalnym wartościom.

Współczesna reinterpretacja tych romantycznych wzorców w d.a. dokonuje się także na poziomie wizualnym i stylistycznym: umiławanie dla klasycznych tekstów, architektury akademickiej, mrocznej kolorystyki czy analogowych form komunikacji (np. ręcznego pisma) tworzy przestrzeń symboliczną, w której kultura wysokiego modernizmu łączy się z postromantycznym etosem duchowej intensywności i intelektualnego elitaryzmu.

Konieczne jest także odróżnienie wspomnianej „edukacji w zakresie sztuk wyzwolonych” (*liberal arts education*) od współczesnego rozumienia nauk humanistycznych. Terminy te bywają stosowane zamiennie w potocznym dyskursie, lecz

w rzeczywistości odnoszą się do odmiennych koncepcji kształcenia, zarówno pod względem zakresu treści, jak i założeń epistemologicznych. Idea takiego modelu edukacji wywodzi się z tradycji klasycznej, sięgającej starożytnych Grecji i Rzymu, gdzie obejmowała siedem sztuk wyzwolonych (*septem artes liberales*), podzielonych na trywium (gramatyka, logika, retoryka) i kwadrywium (arytmetyka, geometria, muzyka, astronomia). Jej celem było nie tylko przekazanie wiedzy, lecz przede wszystkim kształtowanie umysłu, rozwijanie zdolności logicznego myślenia, umiejętności argumentacji oraz szeroko pojętej elokwencji. Współcześnie edukacja tego typu, szczególnie w modelu anglosaskim, zakłada interdyscyplinarność, elastyczność programu nauczania oraz nacisk na rozwój kompetencji ogólnych, takich jak krytyczne myślenie, komunikacja czy etyka (zob. Bonvillian, Murphy 1996: 21–23).

Literacka gałąź d.a. ma źródło w powieści kampusowej (por. hasło *campus novel*), zwanej również akademicką lub uniwersytecką. Początki tego gatunku, mającego charakter powieści środowiskowej, sięgają lat 50. XX w. w kulturze anglosaskiej (zob. Rustamov, Myshyakova 2023: 271; Williams 2012). O jego przemianach w kolejnych dekadach XX stulecia szeroko pisała Elaine Showalter (zob. 2015; zob. także: Rossen 1993; Connor 1995; Carter 1999; Parini 2000; Updike 2003; Womack 2005; Anderson, Thelin 2009; Selejan 2023; Zidan 2024). Pierwotnie powieści uniwersyteckie dotyczyły nie tyle losów studentów i studentek, ile realiów życia profesorów i profesorek. W optyce Showalter utwory należące do tego nurtu „[...] eksperymentują, prowadzą grę ze swoim gatunkiem literackim, wygłaszają opinie na aktualne tematy, ośmieszają profesorskie stereotypy

i dydaktyczne mody, a ponadto wyrażają cierpienie intelektualistów zmuszanych do ciągłej konfrontacji z innymi intelektualistami oraz z własnymi uwewnętrznionymi wzorcami wybitności” (Showalter 2015: 15). Ta tematyka jest aktualna w najnowszych powieściach kampusowych, także tych określanych jako d.a.

Główna różnica genologiczna miałyby leżeć w prefiksie „dark” „obejmującym »mroczne« aspekty — zazwyczaj śmierć lub niemoralność” (Mechaley 2021). Ponadto większość utworów kwalifikowanych jako d.a. dotyczy wiedzy jako sposobu na rozwikłanie nadnaturalnych tajemnic (zob. Carroll 1987; Tatar 1981: 182). Ich autorzy i autorki nierzadko korzystają nie tylko z tradycji powieści kampusowej, lecz także z estetycznych założeń powieści gotyckiej (por. hasła *gothic novel*; *powieść gotycka*) bądź horroru i elementów formatywnych dla nurtu gotycyzmu *sensu largo*. Bardzo często te utwory można uznać za fantasy, a przestrzeń akademii stanowi jedynie ozdobnik, niemający na fabułę większego wpływu. Przykładem takich powieści są np. *Atlas Six* (2020) Olivie Blake lub erotyk zatytułowany *Gothikana* (2021) RuNyx — ta druga stanowi również doskonałe *exemplum* (post)gotyckiego kiczu. Akcja obu utworów mogłaby rozgrywać się w zupełnie innych realiach przestrzennych; kategorie spacialne są w nich drugorzędne.

Estetyce d.a. zarzuca się europocentryczność, elitarność (zob. Krishnakumar 2020) i brak różnorodności kulturowej, ze względu na sięganie głównie do sztuki i mitologii grecko-rzymskiej, a także kanonu literatury zachodnioeuropejskiej, oraz promowanie szkodliwych nawyków (Facca i in. 2022: 30), takich jak uzależnienie od alkoholu i substancji psychotropowych lub — powodowany intensywną nauką i poszerzaniem intelektualnych

horyzontów — brak snu. Wskazuje się także, że bohaterowie i bohaterki tego typu literatury zazwyczaj są biali, należą do elit społecznych, a zatem nie ma w niej miejsca dla ludzi biednych (zob. Dudley-Flores 2021) i niebiałych. Konwencja d.a. staje się jednak coraz pojemniejsza i bardziej zróżnicowana — współcześnie pojawiają się bowiem utwory, w których postaci pochodzą z niemających rodzin (np. muszą pracować, aby opłacić czesne) lub nie są białe. Sztandarowym przykładem jest wydana oryginalnie w 2022 r. powieść Rebeki Kuang *Babel, czyli o konieczności przemocy. Tajemna historia rewolucji oksfordzkich tłumaczy*, rozgrywająca się w XIX-wiecznej Anglii. Głównymi bohater(k)ami są osoby pochodzące z dawnych brytyjskich kolonii. Wiodącym tematem jest wyzyskiwanie osób niebiałych przez Imperium Brytyjskie i pozbawianie ich tożsamości. Kuang dekonstruuje akademicki mit o uniwersytecie jako przestrzeni swobodnej wymiany myśli i przedstawia go jako arenę walki ideologicznej, w której wiedza może być zarówno narzędziem wyzwolenia, jak i opresji. Kluczowa w tym aspekcie jest także krytyka elitaryzmu białych uczonych, która zostaje wyrażona poprzez włączenie w studenckie szeregi adeptów i adeptek różnych narodowości i klas społecznych. Innym utworem tej autorki wpisującym się w nurt d.a. jest *Katabaza* (2025). Fabuła utworu koncentruje się wokół historii Alice Law, studentki magii analitycznej, która po śmierci swojego mistrza podejmuje tytułową podróż do piekieł w celu jego odzyskania. Autorka silnie akcentuje charakterystyczne dla tego nurtu elementy: hermetyczne środowisko akademickie, obsesję wiedzy oraz przekraczanie granic etycznych w imię intelektualnego rozwoju. Atmosfera mroczności i metafizycznej grozy, połączona

z problematyką rywalizacji akademickiej i ambicji, dodatkowo umacnia przynależność powieści do konwencji d.a.

Kanonicznymi dla d.a. powieściami, uznanymi za najwybitniejsze realizacje (zob. Nguyen 2022), są *Stowarzyszenie umarłych poetów* (1989) Nancy H. Kleinbaum i *Tajemna historia* (1992) Donny Tartt. W przypadku *Stowarzyszenia...* zarówno film, jak i powieść (która powstała na podstawie filmu) dały podwaliny pod współczesne wersje wielu kulturowych obrazów związanych z edukacją *sensu largo*. Począwszy od wzorca nauczyciela-mistrza prowadzącego uczniów niczym Dantejski Wergiliusz mnie tylko przez meandry nauki, lecz również problemy dorastania, po obecność paradygmatu sztuk wyzwolonych postrzeganych nie jako szkolny przedmiot, ale rezerwuariusz odpowiedzi na egzystencjalne pytania — *Stowarzyszenie...* jest utopijną wizją triumfu humanistyki. W opowieści pojawiają się także — typowe dla utworów konsekwentnych — problemy: ograniczanie młodych ludzi przez system edukacji, niemożność pogodzenia oczekiwań rodziny i społeczeństwa z własnymi marzeniami i pragnieniami oraz ich tragiczne skutki. Ponadto *Stowarzyszenie...* bywa krytykowane za przedmiotowe i stereotypowe przedstawienie kobiet. *Tajemna historia* natomiast to opowieść o młodszej ambicji, intelektualnych poszukiwaniach, ale także o granicach moralności i odpowiedzialności, które, przekroczone, prowadzą do katastrofy. To „klasyczna” realizacja nurtu d.a. zarówno pod względem estetycznym (zainteresowanie literaturą klasyczną, martwymi językami, filozofią i sztuką; nauka w elitarnym uniwersytecie, zamknięty krąg przyjaciół, mroczne i często niebezpieczne aspekty życia studenckiego, takie jak uzależnienie od alkoholu i narkotyków), jak i intelektualnym

oraz moralnym. Autorka ukazuje bowiem cienką granicę między pragnieniem wiedzy i obsesją, trudność egzystencji młodych, bo stojących na progu dojrzałości, ludzi w społeczeństwie — wyróżniających się, a zarazem przekonanych o swojej wybitności, labilność ich moralności i różnorodne doświadczenia seksualne (w grupie dochodziło do zbliżeń, również incestowych oraz homoerotycznych). Wszystko to wpisuje się w mroczny klimat d.a., gdzie piękno sztuki i nauki splata się z niebezpieczeństwem, tajemnicą i zbrodnią.

Wśród najnowszych anglosaskich powieści w estetyce d.a. można wymienić: *A jeśli jesteśmy złoćczyńcami* (2017) i *Ci, którzy nie śpią* (2024) M.L. Rio, *Dziewięćty dom* (2019) Leigh Bardugo, *A Lesson in Vengeance* (2021) Victorii Lee, *Klub bezdusznych dziewczyn* (2022) i *Every Exquisite Thing* (2023) Laury Steven, *All That Consumes Us* (2023) Eriki Waters, *An Education in Malice* (2024) S.T. Gibson (choć jest ich o wiele więcej). W Polsce obecnie jedynymi powieściami nawiązującymi (choć nie w pełni) do d.a. są *Nie ma już odwrotu* (2025) Julity Rejnów i *Jeśli mówisz o ryzyku* (2025) Aleksandry Maciejowskiej. W utworach można dostrzec przede wszystkim wątki społeczno-polityczne, np. postfeministyczne, oraz ekspozycję problemów młodych dorosłych: poszukiwanie tożsamości i samoakceptacja, odkrywanie własnej wartości w oderwaniu od rodzinnego dziedzictwa, redefinicja kategorii „piękna”, kwestie wyjątkowości i genialności jednostek predysponowanych do wielkości. Ponadto coraz częściej można zaobserwować elementy dyskursu włączającego i zwiększanie reprezentacji studentek i studentów nieobecnych — lub pojawiających się jedynie okazjonalnie — w powieściach formatywnych dla konwencji: bohate-

rów i bohaterek ciemnoskórych lub pochodzących z krajów azjatyckich, osób nieheteronormatywnych, transpłciowych, a także niebinarnych; niemających; pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych; cierpiących na różne choroby lub niepełnosprawności. Takie zróżnicowanie świadczy o tym, że autorki przekraczają konwencjonalne rozumienie estetyki d.a. jako ograniczonej do przedstawiania białych bogatych Europejczyków i Europejek.

[Wszystkie tłumaczenia cytatów, jeśli w bibliografii nie odnotowano inaczej, pochodzą od autorki i autora hasła. Dаты publikacji powieści anglosaskich — również tych przełożonych na język polski — odnoszą się do wydań oryginalnych.]

MIKOŁAJ GŁOS

 <https://orcid.org/0000-0002-7056-8377>

Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Filologiczny,
Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
e-mail: glos.mikolaj97@gmail.com

KINGA MATUSZKO

 <https://orcid.org/0000-0002-3853-6244>

Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Filologiczny,
Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
e-mail: kinga.matuszko@gmail.com

BIBLIOGRAFIA

Abdi Amal (2020), *Meet Dark Academia, The Bookish Fashion Trend That's All Over TikTok*, „Refinery29”, www.refinery29.com/en-gb/dark-academia-aesthetic-tiktok-trend [dostęp: 24.09.2025]. – Adriaansen Robbert-Jan (2022), *Dark Academia: Curating Affective History in a COVID-Era Internet Aesthetic*, „International Public History” nr 2, DOI: [10.1515/iph-2022-2047](https://doi.org/10.1515/iph-2022-2047). – Anderson Christian K., Thelin John R. (2009), *Campus Life Revealed: Tracking Down the Rich Resources of American Collegiate Fiction*, „Journal of Higher Education”

nr 1, DOI: [10.1080/00221546.2009.11772132](https://doi.org/10.1080/00221546.2009.11772132). – Bonvillian Gary, Murphy Robert (1996), *The Liberal Arts College Adapting to Change: The Survival of Small Schools*, Routledge, Londyn. – Carroll Noël (1987), *The Nature of Horror*, „Journal of Aesthetics and Art Criticism” nr 1. – Carter Ian (1999), *Ancient Culture of Conceit: British University Fiction in the Post-War Years*, Routledge, Londyn. – Connor Steven (1995), *The English Novel in History, 1950–1995*, Psychology Press, Londyn–Nowy Jork. – Drabikowska Magdalena (2008), *Powieść gotycka*, „Zagadnienia Rodzajów Literackich” t. LI, z. 1–2, HDL: [11089/44423](https://hdl.handle.net/11089/44423). – Drozdowicz Jarema (2023), *Dark Academia: How Old Inequalities Are Being Retold in a Global Youtube Learning Phenomenon*, [Academia.edu] www.academia.edu/111895525/Dark_Academia_How_Old_Inequalities_Are_Being_Retold_in_a_Global_Youtube_Learning_Phenomenon, DOI: [10.13140/RG.2.2.34863.92326](https://doi.org/10.13140/RG.2.2.34863.92326). – Dudley-Flores Isabelle (2021), *The Dark Side of Dark Academia: A Critique of the Aesthetic*, „The Teen Mag”, 24 kwietnia, www.theteenmagazine.com/the-dark-side-of-dark-academia-a-critique-of-the-aesthetic [dostęp: 24.09.2025]. – Elan Priya (2021), *TikTok's Dark Academia trend criticised for 'whiteness'*, „The Guardian”, 10 lutego, www.theguardian.com/fashion/2021/feb/10/tik-toks-dark-academia-trend-criticised-for-whiteness [dostęp: 24.09.2025]. – Facca Danna, Jacob Arun, kimm junoh, King J.P., Ozceylan Mujgan, Grimes Sara M. (2022), *Academic TikTok*, Knowledge Media Design Institute, Toronto, HDL: [1807/124170](https://hdl.handle.net/1807/124170). – Gersz Olga (2022), *Udawaj, że jesteś bogatym dzieciakiem z Harvardu. Dark academia — nowa subkultura zawładnęła siecią*, „Na Temat”, 9 października, natemat.pl/440071.dark-academia-estetyka-ktora-podbila-tik-toka [dostęp: 24.09.2025]. – Głos Mikołaj, Matuszko Kinga (2025), *Śladami postgotycyzmu. Trauma a rekwizytornia grozy we współczesnej popularnej anglosaskiej prozie new adult*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów

- [w druku]. – Krishnakumar Tanvi (2020), *Dark Academia: The Toxic Cultural Paradigms promoted by a Dark Academic Aesthetic*, „Her Campus”, 21 września, www.hercampus.com/school/ashoka/dark-academia-toxic-cultural-paradigms-promoted-dark-academic-aesthetic [dostęp: 24.09.2025]. – Krotos Katarzyna (2024), *Ewolucja postaci kobiecych w dark academia — od całkowitego podporządkowania do indywidualizmu i niezależności* [w:] *Obszary polonistyki 8. Narracje (o) kobiet(ach) we współczesnej literaturze i kulturze*, red. K. Matuszko, M. Głos, K. Gielarek-Gorczyca, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów, DOI: [10.15584/978-83-8277-235-7_2](https://doi.org/10.15584/978-83-8277-235-7_2). – López Millán Lara (2023), *The Dark Academia aesthetic: nostalgia for the past in social networks*, „The International Journal of Creative Media Research” nr 10, DOI: [10.33008/IJCMR.2023.08](https://doi.org/10.33008/IJCMR.2023.08). – Mechaley Kathryn (2021), *Dark Academia: Promotion Equality or Elitism?*, „The Mayfield Crier”, 27 września, mayfieldcrier.org/3033/op-ed/dark-academia-promoting-equality-or-elitism [dostęp: 24.09.2025]. – Nguyen Maryann (2022), *Nostalgia in Dark Academia*, „East-West Cultural Passage” nr 1, DOI: [10.2478/ewcp-2022-0003](https://doi.org/10.2478/ewcp-2022-0003). – Nowicki Wojciech (1996), *Campus Novel*, „Zagadnienia Rodzajów Literackich” t. XXXIX, z. 1–2, HDL: [11089/45610](https://hdl.handle.net/11089/45610). – Ostrowski Witold (1968/1969), *Gothic Novel*, „Zagadnienia Rodzajów Literackich” t. XI, z. 1, HDL: [11089/45356](https://hdl.handle.net/11089/45356). – Parini Jay (2000), *The Fictional Campus: Sex, Power and Despair*, „Chronicle of Higher Education”, 22 września, www.chronicle.com/article/the-fictional-campus-sex-power-and-despair [dostęp: 24.09.2025]. – Popko Izabela (2022), *Dark Academia: ten trend wziął szturmem świat mody. Na czym polega?*, „Rzeczpospolita”, sukces.rp.pl/moda/art19307781-dark-academia-ten-trend-wzial-szturmem-swiat-mody-na-czym-polega [dostęp: 28.03.2025]. – Ranasinghe Parami J. (2022), *An Exploration of the Dissemination of Knowledge through the Dark Academia aesthetic*, „University of Colombo Review” nr 2, DOI: [10.4038/ucr.v3i2.74](https://doi.org/10.4038/ucr.v3i2.74). – Rossen Janice (1993), *The University in Modern Fiction*, St. Martin’s Press, Nowy Jork. – Rustamov Roman, Myshyakova Natalia Mikhailovna (2023), „Dark Academia” as a Cultural Phenomenon [w:] *Proceedings of the II International Scientific and Practical Conference in English „Theory And Practice Of Modern Science: The View Oh Youth”*, Higher School of Technology and Energy, Sankt Petersburg. – Selejan Corina (2023), *Campus/Academic Novels and „Built-In” Nostalgia*, „East-West Cultural Passage” nr 1, DOI: [10.2478/ewcp-2022-0010](https://doi.org/10.2478/ewcp-2022-0010). – Showalter Elaine (2015), *Wydziałowe wieże. Powieść akademicka i jej źródła (cierpień)*, przeł. J. Askutja, A. Białek i in., Wydawnictwo Poznańskie Studia Polonistyczne, Poznań. – Tatar Maria (1981), *The Houses of Fiction: Toward a Definition of the Uncanny*, „Comparative Literature” nr 2. – Updike John (2003), *Foreword* [w:] *The Early Stories*, Penguin Random House, Nowy Jork. – Williams Jeffrey J. (2012), *The Rise of the Academic Novel*, „American Literary History” nr 3, DOI: [10.1093/alh/ajs038](https://doi.org/10.1093/alh/ajs038). – Womack Kenneth (2005), *Academic Satire: The Campus Novel in Context* [w:] *A Companion to the British and Irish Novel 1945–2000*, red. B.W. Shaffer, John Wiley&Sons, New Jersey. – Zidan Ashraf Ibrahim Muhamed (2024), *Academics and Novel: A Study of Malcolm Bradbury and David Lodge’s Campus Fiction*, LAP Lambert Academic Publishing, Londyn.

Dark Academia

Abstract

This text addresses the cultural phenomenon of *dark academia*, an aesthetic and convention that originated on Tumblr around 2015 and was widely popularized during the COVID-19 pandemic. Emerging as an internet subculture, *dark academia* reinterprets the image of higher education from the late nineteenth to the mid-twentieth century, especially in the Anglo-American context. Its characteristic imagery — ivy-clad campuses, Gothic and Victorian architecture, secret societies, libraries, autumnal landscapes, and atmospheric weather — creates an aura of mystery, melancholy, and intellectual elitism. The phenomenon operates across both visual culture and literature. On one level, it manifests through fashion, lifestyle, and nostalgia for classical education; on another, it reworks the tradition of the *campus novel* by merging it with Gothic and horror conventions. Canonical texts such as Donna Tartt's *The Secret History* and Nancy H. Kleinbaum's *Dead Poets Society* established its narrative and aesthetic codes. More recent works, including R.F. Kuang's *Babel* and M.L. Rio's *If We Were Villains*, extend the genre by introducing feminist, postcolonial, and intersectional perspectives that challenge its earlier limitations. Although the aesthetic has been criticized for Eurocentrism, elitism, and lack of diversity, contemporary reinterpretations increasingly address race, class, gender, and accessibility. As a result, *dark academia* has evolved beyond an idealized portrayal of privileged elites into a more plural and self-reflexive cultural formation. This text situates the phenomenon at the intersection of internet subcultures, literary traditions, and romantic legacies, highlighting its enduring relevance in twenty-first-century popular and academic discourse.

dark academia; dark academy; campus novel; academic novel; gothic novel
